

**SECTORTAFEL
MELKVEE- EN
KALVERHOUDERIJ**
REFLECTIE OP DE KADERS

HET TOETSINGSKADER VAN HET KABINET GETOETST

DOORONTWIKKELEN

“Van de agrarische sector.”

INTERNATIONALE MARKT

“Om mee te kunnen op de internationale markt, is een grotere schaal nodig.”

MEER GROND

“Per melkveehouder is gemiddeld dan ook meer grond nodig.”

STABILITEIT EN VERDIENMODEL

“Cruciaal is dat het boeren mogelijk wordt gemaakt om te bewegen richting de gewenste staat van de landbouw. Dat eist stabiliteit in wat waar langjarig wel kan én er moet uitzicht zijn op een concreet verdienmodel.”

ONS EIGEN BOEREN TOETSINGSKADER

BEHOUD AGRARISCH AREAAL

GERICHTE UITBREIDING AREAAL

Biologische sector is gebaat bij gerichte uitbreiding gekoppeld aan natuurgebieden (erfpacht/kwalitatieve verplichting)

BODEM

Evenwichtsbemesting is nodig om gewassen te kunnen laten groeien

ONDERNEMERSCHAP CENTRAAL BIJ MILIEU-GEBRUIK

Bedrijfsspecifieke aanpak moet mogelijk zijn

DOELVOORSCHRIFTEN IN PLAATS VAN MIDDELVOORSCHRIFTEN

OOG VOOR DIVERSITEIT IN DE SECTOR

FINANCIËLE ONDERSTEUNING

Grootste deel van het budget naar perspectief (innovatie, stimuleren vakmanschap, grond)

DE KADERS:

NATUUR

WATER

KLIMAAT

WELKE MIST?



NATUUR

**PAS MELDERS EN INTRIMMERS NOG NIET
GELEGALISEERD**

**MEER DAN 150 DRUKFACTOREN, FOCUS
ALLEEN OP STIKSTOF**

**PLANNEN VAN SECTOR WORDEN NIET
OPGEPAKT**

VERLIES LANDBOUWGROND:

- Afspraken rijk en provincies 2013: 34.000 hectare NNN
- PBL verkenning: 150.000 hectare +120.000 agr beheer
- NPLG quick scan: 58000 ha + 700.000 hectare extra agrarisch natuurbeheer



MIDDEL EN DOEL

Rijk draait doel (milieu) en middel (boer/vee) om

Emissiereductie	23,5 kton	30 kton	40 kton
Ruimtelijke verdeling	Maximaal gericht	Gecombineerde aanpak: i. ABCD-gebieden ii. generiek iii. gericht iv. ringen rond N2000	Gecombineerde aanpak: i. ABCD-gebieden ii. generiek iii. gericht iv. ringen rond N2000
Type maatregelen	100% uitkoop	Technische ingrepen en voermaatregelen, extensivering en uitkoop	Technische ingrepen en voermaatregelen, extensivering en uitkoop
Aanname andere sectoren	50% emissiereductie cf. Commissie Remkes	PBL basispad volgens KEV 2021 ¹	PBL basispad volgens KEV 2021
Uitkomsten			
Doelbereik: % onder kdw	74%	77%	82%
Aantal veehouderijen dat moet stoppen	5300	11200	11200
Aantal veehouderijen dat moet extensiveren	Nvt	200	17600
Kosten in mld EUR [bandbreedte]	10,4	23,5 [17,6 - 29,7]	34,2 [26,1-42,7]

[Beslisnota Stand van zaken stikstof ministerie Financiën mei 2022](#)

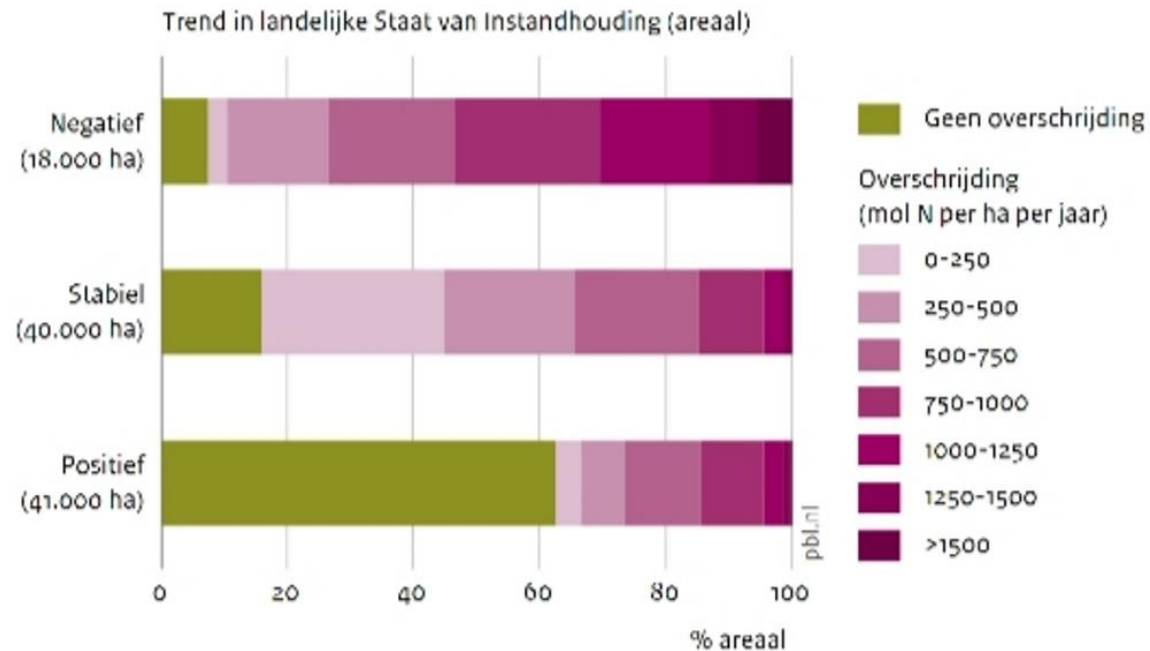
VERSLECHTERINGSVERBOD



Planbureau voor de Leefomgeving

Verbrede focus: natuurkwaliteit & KDW

Actuele trend in natuurkwaliteit habitats, 2012 - 2018



WATER

**VERLIES DEROGATIE, TERWIJL DEROGATIE
BEDRIJVEN JUIST BIJDRAGEN AAN
WATERKWALITEIT**

GEEN GEDRAGEN MEETPUNTEN

**SECTOR WORDT GESTRAFT VOOR NIET
HALEN DOELEN, TERWIJL OORZAAK DEELS
ERGENS ANDERS LIGT**

Ook door manier van benaderen van doelen

**PLAN SECTOR OM VIA MAATWERK EN
STIKSTOFBODEMOVERSCHOT TE GAAN
WERKEN, WORDEN NIET OPGEPAKT**

**SCHATTING VERLIES GRONDEN
MELKVEEHOUDERIJ DOOR BUFFERSTROKEN EN
BEEKDALEN:**

77.000 hectare



KLIMAAT

**NIET MEETELLEN VAN GEPRODUCEERDE
STROOM, ZELFS NIET VAN MESTVERGISTING**

**HET NIET VASTHOUDEN VAN HET
KLIMAATAKKOORD**

VERLIES GROND VEENWEIDE:

Vernatting + 10% verlies areaal

VERLIES GROND VOOR BOSSENSTRATEGIE:

22000 ha



CLAIM OP GROND

[illegible]

	alles	melkvee				
	1.900.000	1.100.000	waarvan 900000 grasland			
	90000	50000	30000 woningen 60000 zonnepanelen, infra			
	58000	30000				
	20000	10000				
	30000	20000	bossenstrategie is 38000 ha 10% veen ca 10000			
ere	702000	500000	360000 op gras + deel van dooradering + deel akkers			
	40000	25000				
	50000	30000				
		110000				
		555000				
A ruim de helft van grasland areaal komen zware beheerpakketten op met verlies van 50% melkproductie capaciteit						
A 10 procent verlies areaal =10 prvcent krimp sector						
waar beheer op 50 procent areaal = 25 procent krimp sector						
		TOTAAL 35% krimp in melk en vee door areaal verlies				

	alles	melkvee				
Aantal hectares melkveehouderij 2022 (uit VLB studie)	1.900.000	1.100.000		waarvan 900000 grasland		
Woningen infra energietransitie	90000	50000		30000 woningen 60000 zonnepanelen, infra		
natuuropgave 90 procent gSVI 2050 (Quick scan) (bos moeras etc)	58000	30000				
afroonden NNN (50% overlap gSVI 90%)	20000	10000				
10 % veengronden uit gebruik en bossenstrategie (klimaat)	30000	20000		bossenstrategie is 38000 ha 10% veen ca 10000		
Agrarisch natuur 90% (360000 ha op grasland + 180000 op akker + 160000 dooradering)	702000	500000		360000 op gras + deel van dooradering + deel akkers		
overgangsgebieden rondom natura 2000 bijna geen veehouderij meer mogelijk (deels overlap met andere opgaven restant)	40000	25000				
Bufferstroken beekdalen etc 7e APN + derogatie (verlies 5% areaal) (50 procent overlap 90%gSVI - -->2,5%	50000	30000				
Areaal verlies melkvee		110000				
extra areaal met beperkingen (productie 50%)		555000				
	CA ruim de helft van grasland areaal komen zware beheerpakketten op met verlies van 50% melkproductie capaciteit					
	CA 10 procent verlies areaal =10 prvcnt krimp sector					
	zwaar beheer op 50 procent areaal = 25 procent krimp sector					
	TOTAAL 35% krimp in melk en vee door areaal verlies					

HET KADER WAT ER NIET BIJ ZAT

- Voor het onontkoombaar terugbrengen van de stikstofuitstoot en -depositie en de daarvoor benodigde transitie van de landbouwsector wordt incidenteel 25 miljard euro gereserveerd. De middelen t/m 2035 komen via een transitiefonds beschikbaar, met daarbinnen een oplopende reeks t/m 2030 van 20 miljard euro. De middelen zijn bedoeld voor het behalen van het wettelijke stikstofdoel van 74% onder de kritische depositiewaarde. Daarnaast moet met dit fonds een klimaatopgave van 5 Mton reductie in 2030 gerealiseerd worden. Van 2031 t/m 2035 is jaarlijks 200 miljoen euro uit het fonds bestemd voor natuurverbetering en -herstel, om zo extra VHR-doelbereik te realiseren en structurele achteruitgang van de natuur te voorkomen.
- Voor het instellen van het begrotingsfonds wordt een instellingswet ingediend bij het parlement.

Stikstoffonds: maatregelen per spoor in mln. cumulatief	2022-2030	2030-2035
Spoor 1: Opkoop, financiële afwaardering grond en KRW	13.800	3.681
w.v. Opkoop indicatieve mix melkvee, pluimvee en varkens	6.100	1.315
w.v. Financiële afwaardering grond (melkvee)	5.700	1.225
w.v. Uitbreiden natuurareaal (niet zijnde natura 2000)	1.330	1.000
w.v. Additioneel tbv Kaderrichtlijn Water (KRW)	670	141
Spoor 2: Perspectief blijvers: verder met ingezette route naar verduurzaming	4.350	943
w.v. Natuurinclusieve landbouw	2.120	470
w.v. Innovatieve stalsystemen en managementmaatregelen	1.000	212
w.v. Beleid rond versterken ondernemerschap en innovatie	1.230	261
Uitvoeringskosten	1.750	376
Totaal	20.000	5.000

20,1 miljard

2,7 miljard

2,1 miljard



GEEFT EEN DESASTREUZE KRIMP SECTOR DOOR VERLIES GROND

VERLIESVOORAANSTAANSTAADE
POSITIE IN KENNIS/
DUURZAAMVOEDELSYSTEEM

MINDER DUURZAME UITBREIDING ELDERS

VERLIES VERDIEN VERMOGEN

- Huidige beleidskeuzes zullen kostprijsverhogend werken

EEN KRIMP VAN DEZE OMVANG ZAL DE
KETEN AFBREKEN

MAATSCHAPPELIJKE EXTENSIVERING ZAL
NIET LUKKEN

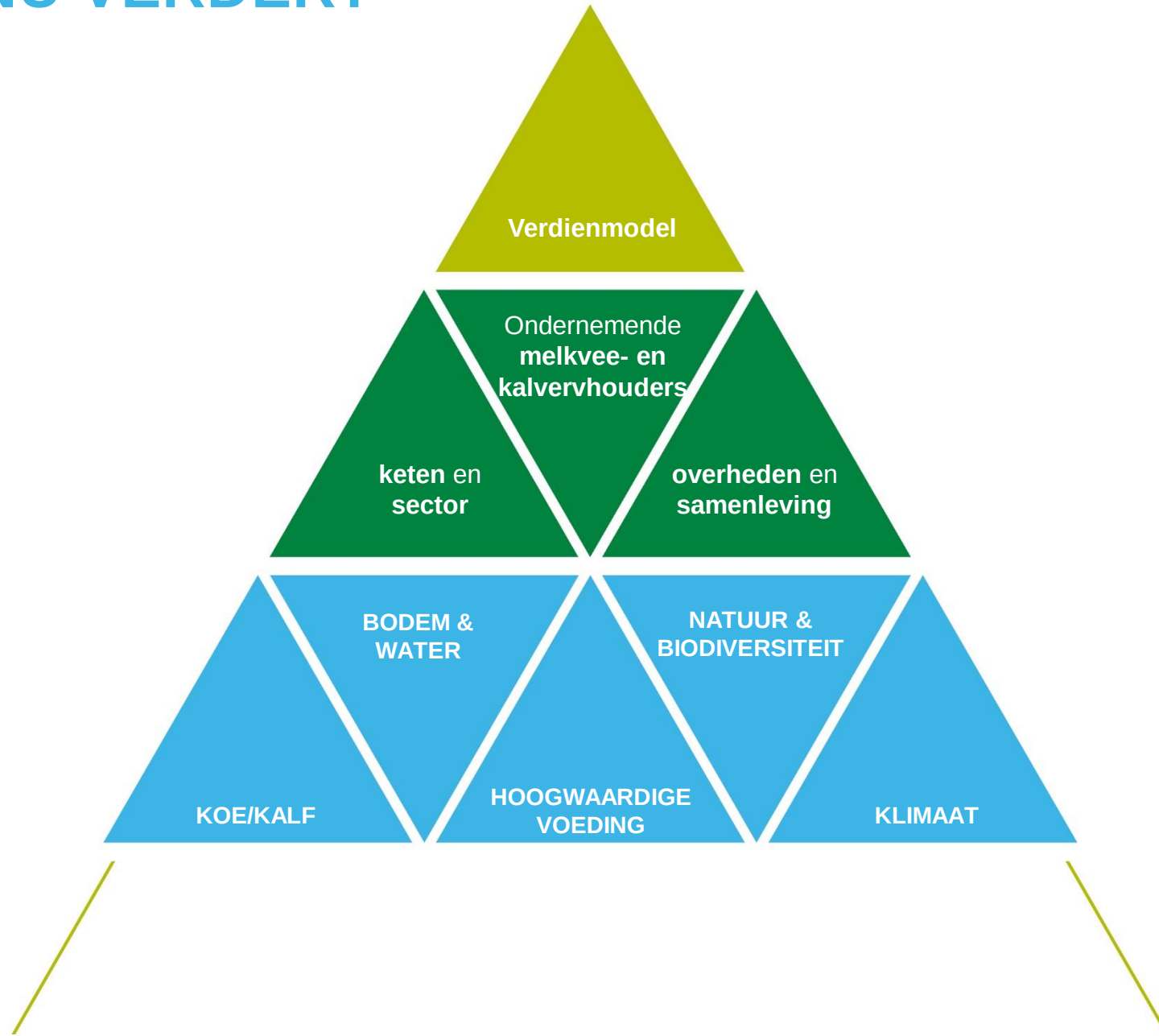


EN HOE NU VERDER?

WAARHEEN?

MET WIE?

WAT?



EN HOE NU VERDER?

WAARHEEN?

MET WIE?

WAT?

HOE?

